

SLOVENSKI NAROD.

iznaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiri- stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Izdajalec národa.

„Hic niger est, hunc tu Romane, caveto.“

—R. Sicer malo „post festum,“ vendar mi dovolite v „Slov. Nar.“ par besedij o reči, ki ste jo bili v obilici svojega dela in berila morda prezrli.

Náše stoletje si bode pridobilo po vsej pravici karakteristični priimek: stoletje korupcije, kar bi se po naši reklo — spridenost. Ne samo „krah“ bo dajal povod temu, tudi na polji najsvetejšega čuta človeškega — na polji narodne borbe — razcvete včasih kaka tako smradljiva rožica, da se mora človek gnjusno na stran obrniti in, pljuvavši ob tla, s silo otresti se vtiska, ki nas je za neki trenotek prešinil. Evo vam cvetlico! Ljubljanski uradni list piše v štev. 161. od 19. julija v nekrologu umrlega dr. Vinko Kljuna: „In dem Hause vor dem Schottenthore genoss er die Auszeichnung von den Slovenen wegen seiner Verfassungstreue stark gehasst zu werden.“ Treba je pa prvo, da to en malo popravimo, ljuba „Laibacherica,“ da boš ti pravo o tem zvedela. Prvič nij Kljuna nijeden Slovenec samo zavoljo tega mrzil, ker je postal „verfassungstreu,“ ampak, kakor je „Slov. Nar.“ uže enkrat povedal, zavoljo tega, ker se je on svojim volilcem in voditeljem naroda zlagal in se v občem javnem življenji s tem nepoštenosti krivega storil.

Drugič nij si ti, „Laibacherica,“ pravega izraza rabila, ko si pisala „stark gehasst“: to je po tvojih pojmič čast; ali pre-majhena. Mi zagotavljam, da so ne samo na Dunaji v zboru sedeči poslanci, nego vsi Slovenci Kljuna še večje čast kazali, kajti take prikazni, kakor oni samopašnik, pri nas nijso „gehasst,“ ampak „verachtet!“ Zapamtite si to vsi vi, ki hodite po nesnažnih sledih onega mojstra v trebuchostrežbi, zapamtite si vi, ki nemate lastnih duševnih močij in znanosti dovolj, da bi se povzdignili do kake višje stopinje, ampak si morate s tem naprej pomagati, da se izneverite narodu, in si lavorike berete, na katerih kri našega naroda tiči, ter si pridobite ono „Auszeichnung,“ od katere je gori govorjeno: za proganjanje Slovanstva! zu deutsch: Slavenhetze!

Komentara dalje nij treba. Samo to hočemo še pristaviti, da ne zavidamo onim krogom, ki so uže na tako nizko stopinjo pravovesti prišli, da jim je prelom možke (?) besede zasluga, javna nepoštenost junaški čin, izdajstvo svojega naroda (drugod naj-zaničljivejši zmet človeškega društva) odlikovanje.

In tako je pisala vladna „Laibacherica,“ ki bi morala zastopati nepristransko porazumljenje. Tako se zastava svete morale po blatu tira, tako se po jezuitsko svetniki delajo iz grešnikov, ali iz zavrženih človekov.

Še nekaj! iz sestavka v uradni „Laib. Ztg.“ bi bilo misliti, da se je menda Kljun moral odmakniti iz svoje službe zavoljo nastopka njemu in svojej strašnej liberalnosti, neugodnega časa.

Poprašajte vi, prijatelji njegovi in zlahtne nemškutne duše malo bolj v višjih krogih na Dunaji; tam boste vse druge reči slišali. Da ne boste zarudeli, tega vas bo otela lepost vaših duš in vaša „Denkungsart.“ Živelo stoletje korupcije!

Mi pak stigmatiziramo izdajalca, bodi živ ali mrtev, da mladina in prihodnja generacija mimo grede ogne se renegata: „hic niger est, hunc tu Romane, caveto,“ — „ta je črn, ogni se ga Rimljan!“

Vstaneek v Hercegovini.

Iz Belgrada se brzojavlja v „Neue Freie Presse,“ da so tamošnji meščanje osnovali odbor, ki nabira denar za podporo Hercegovincev. Razburjenost je velika. — Trdi se, da potovanje Milanovo na Dunaj nij političnega pomena. Potem pa res ta Obrenoviček nij vreden, da svoje lepo ime nosi. Njegov rodni prednik je Srbe osvobodil, in on bi se „ženil“ in mater obiskoval, tačas, ko bratje Srbi krvavé?!

Od dalmatinske meje ima ista „N. F. Pr.“ od ponedeljka dopis, v katerem se po nemški šegi psuje na Hrvate in Dalmatince, a trdi, da Srbi zdatno podpirajo upor. Izdali so v Trstu tiskan proglas in ga širijo po Bosni in Hercegovini, kličoč rajo pod orožje. Posebno se naglašá verska svoboda, da bi se zedinili katoliki in pravoslavci, ker vera ne loči bratov, jeden ter isti jezik govorečih. Turkov je bilo doslej premalo, da bi bili mogli vstaneek zadušiti. Povsod so bili tepeni. Vendar se vstaneek ne bode vzdržal, če ne bode od drugod pomoči, pravi nemški dopisnik.

Znano je, da v Bosni in Hercegovini živé pravoslavni in katoliški kristijani. V sedanjéj borbi na nekaterih krajih hvale vredno oboji skupaj držé, na drugih pak katoličanstvo igra žalostno rolo jalovosti in celó bratoizdajstva. Tako je na primer katoliški škof iz Mostara Turkom to ljubezen naredil, da je potoval v okraj Gabela in tam katolike nagovoril, naj orožje položé in bodo dalje prokletemu Turčinu pokorni. Imela je ta hlapčevska duša vspeh, kakor se iz Ivoska na bosniškej meji poroča.

Iz Dubrovnika se brzojavlja, da so Turki vstaše od potoka Krupa proč potisnili. Vstajniki hočejo za sedaj pogorsko vojno vojevati. To je le razumno, dokler se Črna gora in Srbija ne odločiti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. avgusta.

Iz Dunaja se poroča, da je srbski knez prišel na Dunaj pomoči iskat zoper opasno agitacijo Rističeve stranke proti njemu. (Kar je smešno.) Ob enem bi rad zvedel, kaj Avstrija misli o iztočnej politiki. 3. avgusta je bil baje pri cesarji. Andrásey je na Dunaj prišel, da se z Milanom posvetuje. Situacija je vrlo ozbiljna.

„N. Fr. Pr.“ pravi o nameravanji Avstrije, posesti en del Bosne in Hercegovine, da bi se moral tudi „rajhsrat“ o tem vprašati in da bi odgovoril: „za ta pustolovja nemamo denarja, niti vojakov.“ Mi Slovanje v Avstriji, ki imamo faktično večino, pak odgovarjamo: „krona naj le migne v tem smislu, in izginili bodo tisti nemški prusijani na Dunaji in pri nas, ki bi dosedaj rekli svoj „nemamo.“ Náše oficijalno prusijanstvo je povsod nesramno.

Najnovejši vladni telegram v „Laib. Z.“ poroča: Srbski knez je bil pol ure pri cesarji. Oficijozna „Presse,“ Lasserjev organ, pravi, da nij dozda nič znano, kaj sta vladarja govorila, vendar meni, da se je srbskemu knezu reklo, da se želi mir ohraniti. Sicer pak dunajski oficijalni krogi trdé, da se hercegovinski vstaneek manjša. — Pri srbskem knezu sta bila tudi nemški poslanik Schweinitz in ruski poročevalec Novikov.

Iz Lvova prihaja novica, da je grof Goluchovski, nekdanji minister, oče slavne oktoberske diplome, sedaj namestnik v Galiciji, umrl. Bil je dober Poljak in pošten Avstrijan, kar poslednje se ne more uže o vseh možeh reči, ki njegova mesta zavzemajo. Star je bil 63 let.

Rusinski duhovni se mnogobrojno selijo na Rusko iz Galicije. Uzrok tega je materialna beda. — „Dzien. Pol.“ tudi poroča iz Dunaja, da bode na mestu krakovske tehnike založena višja obrtnijska šola.

Na Hrvatskem so sedaj volitve narodno-vladno izpale, le v siseškem okraji je dr. Makaneec izvoljen. V koprivniškem okraji je izbran Beruta, v belovarskem Stekovič, v Djakovu Mirko Hrvst, v Vinodolu jednoglasno Vončina, v Bakru Zmajić (proti Starčeviću). V Delnicah je izvoljen dr. Muhič s 110 glasovi, Starčević je dobil 14 glasov, v Ivanu je izvoljen dr. Malec, v varaždinskih Toplicah dr. Spevec, v Varaždinu Pust, v Vukovaru (magjaron?) Kušević.

Vnanje države.

Francoski legitimistični poslanec Francien, ki je republiko ostro prijemal, bil je k redu poklican. Levica je sklenila, političnih posvetovanj ne izpozivljati.

Iz otoka Krf se poroča, da so tam volitve v grški parlament v smislu ultraliberalnega ministerstva v popolnem redu opravljene.

V **Stuttgartu** so 2. avgusta zopet imeli strelsko svečanost in prusijani. Znani dr. Kopp je dejal, da skupna narodnost veže Avstrijo z Nemčijo! Uže vemo, kam to meri.

Iz **Nemškega** se poroča, da je škof iz Kultra obljubil prusko postavbo o upravi cerkvenega premoženja, na katero so se prej ultramontani močno hudovali, izpolnovati.

Vodna poslopja na koleh na ljubljanskem močvirju.

(Konec.)

V poletju l. 1854, ki je bilo nenavadno suho, upadla je voda v švicarskih jezerih posebno v ciriškem. Vsled tega prikazale so se v omenjenem jezeru blizu vasi Meilen cele vrste kolov iz vode, za katere se je znalo sicer uže poprej, a jih nihče nij preiskaval. Ker so bili koli zelo sistematično zabiti v jezerska tla, izbudili so pozornost učenjakov. Predsednik arheološkega društva v Zirihu, dr. Keller, preiskoval je 2 1/2 črevlja debelo plast, ki je bila na koleh in je našel sila veliko kamenenih sekir in drugega orodja iz rožnine, lesa in ilovice. Koli so bili zaporedoma zabiti v jezerska tla, čez nje so bili pribiti po dolgem tramovi zelo tako, kakor naši tesarji še sedaj ograje na vereje pribijajo. Črez tramove so bili položeni počez okrogli koli, črez te pa zopet tramovi po dolgem. Tako je bil narejen v jezeru most in dr. Keller je izpoznal, da so na tej podlagi stala človeška stanovanja nad vodo v jezeru.

Pozneje so našli tudi v drugih švicarskih jezerih in močvirjih, pa tudi v Italiji, na Francoskem, Angleškem in Irskem, na Nemškem in Ogerskem enake stavbe. S tem je bilo dokazano, da so si v davnej prvotni dobi stanovalci skoro cele Evrope stavili svoja pobištva gredi vode v jezerih. Natančnejša preiskovanja so pokazala, da so bila poslopja na koleh narejena ob času, ko ljudje nijso še poznali železne rude. Pač pa so umeli najtrje kamenje zbrusiti in izvrtati. Izdelovali so si tudi iz živalskih kostij in rogov, posebno iz jelenovih razna orodja. Iz napravljene ilovice so delali lončene posode.

Pečali so se celo s kmetijo in živinorejo in umeli so na lesenih kolovratih predivo presti. Vse kaže na to, da so bile te stavbe stavljene v prvotni kameneni dobi, ko se šota še nij delala po jezerih in močvirjih. Hiše so bile na štiri ogle, navadno po 27' dolge in 12' široke. Narejene so bile iz manjših kolov in vmes z vejami, protjem in ilovico zadelane. Pokrite so bile najbrže s slamo ali pa s trajem.

Stale so na podlagi iz kolov in tramov kakor smo je popisali, le redkokrat je bil prostor mej kolmi z vejami in ilovico zadelan. Sredi take kolibe je bilo ognjišče in v kotu ležišče. Stanovali so ljudje v njih po zimi in po letu, kakor je razvidno iz odpadkov. Iz hiše je bil narejen na suho most, kateri se je lahko nazaj potegnil. Mogoče, da so imeli tudi še na suhem stanovanju, gotovo pa je, da so svoje mrlične na suho pokopavali. Imeli so ti prvotni stanovalci uže pšenico, ječmen in proso. Umeli so tudi pečti kruh. Živili so se poleg tega tudi z ribštvom in lovom, s sadeži in z mesom domačih živalij, od katerih so imeli

goveda, ovce in kozé, pse in dve plemeni prešičev. Živalske kosti so imeli navado vse skrbno razklati, ker so mozek zelo ljubili.

Zakaj so ljudje v prvotni dobi stavili takim trdom svoja stanovanja v vodo (pri nekaterih se je porabilo na sto tisoče kolov) je nam sedajnikom zastavica, katero je težko uganiti.

Najbolj verjetno je, da so se hoteli zavarovati pred divjimi zvermi, posebno pred vepri (Eber), turi in risi, katerih je onda v Evropi sila veliko bilo. A ker te živali človeka le posamezno napadejo, je tudi verjetno, da so je postavili v vodo tudi za voljo varnosti pred sosedi, ker v onej divjeji dobi je razsajala mej ljudmi vedna vojska ali pa, da so ložje ribarili po jezerih in občevali drug z drugim s čolni, ki so bili narejeni iz enega debla, in kakoršne še sedaj nahajamo pri divjakih v Avstraliji. Hiše in kolibe so bile, kakor je videti pozneje požgane. Kdo je zanetil ogenj, se ne more vedeti.

V nekaterih stavbah, ki so gotovo iz poznejše dobe, našli so mej kamenenim, lesenim in roženim orodjem uže tudi bronasto, da celo železno. V stavbah na Neufschatelskem jezeru so našli le železno orodje pa orožje, kakoršno so rabili stari Galijani v vojskah z Rimljani. V nekaterih stavbah so našli celo izdelke iz jantara, kar nam dokazuje, da so stanovalci teh stavb tudi uže trgovali, kajti jantar se dobiva le ob bregovih baltiskega morja. More biti, da so ljudje te stavbe rabili tudi v poznejši dobi za shrambe in stanovanja, posebno ob vojskinem času.

Stavbe na koleh so bile znane še najstarejšemu zgodovinarju Herodotu, ki je živel 400 let pred Kr. Herodot pripoveduje, da je živel v nekdanji Trakiji, (sedanji evropske Turčiji) ljudstvo, ki je stanovalo v hišah na koleh v jezeru Phrasias; kole so dobivali iz starega gozda, ki je rasel na gori Orbelos.

Pozneje pa se je sled stavb na koleh popolnem izgubila. Prerasla jih je šota, ali pa pokrila jezerska voda. Tako so ostale skrite do najnovejše dobe, in z njimi vred vse sledi nekdanjega naroda, ki je v njih stanoval in živel.

Uže davno je bila izrečena misel, da je v prestarej dobi ondi, kjer se sedaj razprostira ljubljansko močvirje, bilo veliko jezero, ki je segalo z svojimi ožinami tudi v bližnje doline. Dokaz temu je, da so tla pod šoto vseskozi iz ilovice in enacih sedimentnih tvarin, ki so se v teku dolzih let usedle iz mirno stoječe vode. V ilovici se nahaja poleg tega vse polno jezerskih školjk, tako, da bi si človek v kratkem napravil lahko celo zbirko. To se ve, da je jezero odteklo še v prestarej dobi po strugi sedanje Ljubljance, ker latinski pisatelji (Rimljani so prišli na Kranjsko uže l. 30 pred Kr.) nič ne vedo o kakem jezeru blizu Ljubljane, pač pa pripovedujejo, da se nahajajo ondi močvirja.

L. 1856 našli so železniški delavci blizu tako imenovanega Kušlanovega grada ali Zablat, ki leži na mahu mej tržaško cesto in Goricami, neko čudno orodje iz jelenovega rogu, katerega nijso poznali. Pokazalo se je pa, da je to sekira, ki je imela na drugi strani kladivo in luknjo za toporišče.

Našli so ondi še orodje iz rožnine, a pozneje se ondi nij več kopalo in zdaj ne vemo kraja več.

Meseca julija 1875 pa je zadel, kakor smo uže povedali, vrli domoljub g. Peruzzi blizu vasi Studenec, ki leži ob znožji Krima globoko pod šoto na ostaline starih stavb na koleh, ki so zelo podobne onim, katere je dr. Keller našel v jezeru pri Zirihu v Švici. Uže na prostoru, kar se ga je odkopalo do sedaj, našla se je celo bogata zbirka orodja iz živalskih kostij in rogov, izdelkov iz kamenja in ilovice, živalskih in rastlinskih ostalin, tako, da nam popolnem odkriva življenje in delovanje starega ljudstva, ki je nekdanj tu v jezeru prebivalo.

Kar se tiče najdenega orodja, so posebno zanimive sekire iz jelenovega rogu, katerih smo videli kakih deset. Rog je na spodnji strani na eno plat obrušen; zgoraj pri rogovili je izvrtana luknja za toporišče, iz rogovile pa je narejeno zgoraj kladivo. Posebno izvrstna je ena sekira, ki je narejena iz debele kosti turvovih (divjega vola). Sekire te so rabili gotovo pri delu, pa tudi za boj. Brusili so jih s posebno skrbljivostjo na trdem kamenju, na osleh, od katerih so se našle dosedaj kake štiri, ki so na enem koncu lepo oglajene. Imeli so pa izvrstne osle, za brušenje, katerih smo več videli. Seveda so se take sekire pri delu kmalu skrnhale. Iz zbirke, ki je sedaj shranjena v deželni muzeji, se tudi na tanko vidi, kako so te sekire delali, ker nekatere še nijso popolnem izdelane. S kako težavo pa so postavili svoja stanovanja na koleh v jezero, to si vsak lahko sam misli, kajti koli, ki so se izdri iz ilovnatih tal, so po 7' dolgi in so črez sredo črez pol črevlja debeli.

Poleg sekir so vrlo zanimiva tudi bodala in igle iz koncev jelenovega rogu, pa veliki trnjaki, ki pričujejo, da so bili stanovalci teh stavb izvrstni ribarji. To kažejo tudi velike kosti iz hrbljišč in pa ploskve od jesetre ali kačige, (Stör) ki je ena največjih jezerskih rib in živi sedaj še v Volgi. Zanimivi so tudi krivci iz kočnjakov vepra ali divjega prešiča, posebno dobro izdelani in brušeni. Pušic se je veliko našlo. Vse, razen štirih kamenitih, so koščene ali pa rožene in zelo ojstre.

Posebno zanimivi so tudi lonci iz gline, vsi izdelani brez orodja le z roko in čuda dobro ohranjeni. Nekateri kažejo uže precej lepo obliko, eni so celo opisani, kar je dokaz, da oni stari narod, ki jih je delal nij bil brez vsega čuta za umetnost. Nekateri so zelo veliki, kar se vidi iz ene najdene črepinje in kaže, da so gospodinje v njih hranile večje zaloge. V enem so se našli še ostanki od jedi razrezana rastlina, kakor kisló zelje. Gospod muzealni kustos Dežman misli, da je ta jed iz rastline, ki se zove *Valisneria spiralis* L. in se še sedaj nahaja po laških jezerih. Razen te rastline so se našle tudi lupine od lešnikov, koščice od drnule, pa povodni oreh, (*Trapa natans* L.), ki ga sedaj na Kranjskem nij nikjer več; bil je le še v jezerih zatiških menihov pred dve sto leti. Nahaja se pa sedaj še v korških jezerih. Rimski pisatelj Plinij pripoveduje, da so nekdanji Traki na Strymonu s perjem te rastline krmili konje, iz jedrov pa pekli kruh. To je bilo najbrž tudi pri stanovalcih na ljubljanskem močvirju v na-

vadi, ker se do sedaj nij našel sled od kakega žita, kakor v švicarskih jezerih, pač pa okrogli kameni, s katerimi so jedre trli. Razen tega so se živili z ribštvom in lovom. Umeli so pa tudi uže prestiti, kar priča lončeno vreteno, ki se je tudi našlo. Živalskih kostij se je našlo uže do sedaj uže sila veliko, posebno od velikanskih jelenov, vepra in domačega prešiča, od bobra in — pesa. Kočnjaki veprovi in druge kosti kažejo, da so bile nekatere teh živalij velikanske, ter da je neizmerno močnih in pogumnih lovcev trebalo, da so je dobili. Vse reči so čuda dobro ohranjene, kar je dokaz, da je bilo ljubljansko jezero mirno. Pozneje je pa vse prerasla šota in obvarovala pred razpadom.

To je, kar smo povzeli iz predavanja, katero je imel g. kustos Dežman preteklo nedeljo v redutnej dvorani. Upati je, da bodo izkopavanja, katera je priredil sl. deželni odbor kranjski, in katere vodi posestnik g. Peruzzi, še marsikaj zanimivega odkrila.

Dopisi.

Iz Zagreba 2. avgusta [Izv. dop.]
Pri nas plava nekaj po zraku, česar nobeden ne vidi, vsak pa čuti. Kot znamenje te situacije navajam, da jako čudni glasovi okolo roje. Novosti — vsak dan druge — podé se kakor burni oblaki. Kar je pred póludne še zanimiva novost bilo, je po póludne uže zastarela šara. Vse to je znamenje, kakor sem uže rekel, da pri nas nij normalnega stanja, da res nekaj nevidljivega po zraku plava. Kake novosti pri nas krožijo, samo en primer. Denes se pripoveduje, da pride eden nadvojvodov presijajne vladajoče hiše za bana civilne Hrvatske in ob enem za zapovednika prejšnje vojne krajine. On bi tedaj Mažuraničevo in Mollinarijevo dostojanstvo v eni osebi zedinil. S tem bi se uvelo zopet staro hrvatsko banstvo, v katerem je bila civilna in vojniška oblast zedinjena, in sicer do bana Ranča, ki je neko posebno zaslugo in važnost v to polagal, da je on „prvi civilni ban“. To zopetno zedinjenje dveh oblastij obrazložuje se s tem, da bo prejšnja vojna krajina vsakako v naš sabor poklicana, ter da sabor potem ne bo dvojne vlade pred soboj imel nego samo eno. Sicer se pa baje s tem zedinjenjem dveh vrhovnih deželnih oblastij tudi akcija 1. 1877 v protimagjarskem smislu pripravlja, ter baje tudi stanje na Turškem tangira. Ta kombinacija je denes pikantna novost, jutri pa valjda uže nobeden o njej več govoril ne bode, odrinila jo bode valjda še pikantnejša druga izmišljotina.

Nabiranje dobrovoljnih prineskov za uboge Hercegovce neče prav v tok priti. Odbor v ta namen postavljen, nema mnogo opraviti. Svota nabrajanega denarja je še zmirom mala. Kamor se ozreš: apatija. Naš narod je denes, — naj se mi prispodoba ne zameri — kakor klada: dá se preobračati, na katero koli stran se hoče; dá po sebi teptati, dá po sebi drva cepiti. Dr. Makanec je v saboru vlado in narodno stranko grajal, da sti narod v dremež zazibali. Ta čas, ko je on to rekel, mu je malokateri verjel, a denes žalibog splošno apatijo tudi optimisti pripoznavaajo. Splošna apatija razodeva se najžalostnejše pri ravno kar se vršečih saborskih volitvah. Volilci se sklčejo

na dogovor: volilcev pride samo peščica. Predlaže se jim kandidat, volilci ne vedo ali bi rekli da ali ne. Kandidat se proglasi kot takšen: volilci pa gredo molče, ali pa se pogovarjajo bog ve o čem, domov. Nikjer nij nobene kortešacije, nobene opozicije, nobenega navdušenja. In vse to je znamenje, da v politiki gremo rakov pot. Naša narodna opozicija se do sedaj nij mogla okrepiti. Prvi pogoj naprejevanja vsake političke stranke je, da si ustvari svoj časopis, ki vsak dan njene nazore zagovarja in protivnikove pobija. Pri nas je še zmirom Bachov tiskovni zakon veljaven, in pod regimentom tega zakona morejo „Nar. Nov.“ in „Obzor“ izhajati, opozicijski list pa nikakor ne. Naš novi tiskovni zakon, ki pa mimogrede omenjeno, nij mnogo liberalnejši od Bachovega, še nema postavne veljavnosti, za kar se je tudi narodna stranka pobrinila.

Domače stvari.

— (Uradna „Laibacher Ztg.“) od 4. avg. poroča, da je c. kr. kranjska deželna vlada prepovedala tukajšnjemu komiteju „nabiranje za upor v Hercegovini“ („zugunsten der aufständischen Bewegung in der Hercegovina“). Prav! A nam nij niti znano, da bi tukaj sploh bil kak tak komité. Mi smo sprejeli in odposlali samo privatno, ne javno, mile darove za ranjene in pribegle sirote v Avstrijo. O „komiteji“, ki za upor pobira, vedó menda drugi. — Sicer je čudno, da se v Ljubljani nekaj prepoveduje, kar je pod isto vlado v Dalmaciji dovoljeno, in se pod istim vladarjem Nj. vel. cesarjem Franc Josipom v Zagrebu, kjer je odbor znan, dejansko in javno vrši! Za karlistične ranjence v Španiji je bilo dovoljeno ultramontanskim listom pobirati. A za hercegovske, ki avstrijsko zastavo spoštujejo, nij dovoljeno!

— (Tržaška „Naša Sloga“) tudi v posebnem oklicu pozivlje Primorce, naj nabirajo za ranjene Hercegovce. Ona pravi: „Krščena bračo, pomozimo svoji krvi, čim tko možemo. Onaj, koji je svu svojo krv za nas prolio, zakunio nas je živim bogom, da nezatvarjamo srca gladi in golotinji svojega iskrnjega, nego da budimo oko slepih, noga bromu, utjeha tužnih i žalostnih i utočište prognanih i nevoljnih. Tko si kršten, sad je vrijeme da pokažeš, da i u tvojem srcu gori kršćanska ljubav, koja izjednačuje zemlju s nebom, čovjeka s bogom!“

— (Imenovanja.) G. J. Šetina je imenovan za državnega pravdnika v Ljubljani. Jako radi bi ga bili mi Celjanom prepustili, ker tam bi bil bliže Nemcev, katerih sin je uže iz tevtonske dobe, kakor pragermansko ime kaže. Za namestnika pri državnem pravdnistvu v Ljubljani je imenovan g. E. Mühleisen, sicer politično tudi nam nasproten, a kakor čujemo, vsaj mož mirne krvi in jurist, ki ne strepeče nervozno, kadar kaj o Slovenstvu čuje. — V Celje pride na jednako mesto dr. Pflügl iz Maribora. Samo upamo, da se bode kmalu slovensčine naučil, sicer ne vemo, kako mu pojde z obravnavami.

— (V Kranji) je obiskavalo štirirazredno ljudsko šolo 246 učencev in učenk.

— (Umrlo je v Ljubljani) meseca julija 85 osob in sicer 40 možkega in 45 ženskega spola.

— (Tudi iz Ljubljane) je šlo nekaj nemških strelcev v Stuttgart ter bodo tam z drugimi vred prusijani — in nihče jim ne bo nič prepovedal. Le na Slovana pazi skrbno oko policije, še če ranjencu postreči hoče.

— (Letina) je po Dolenjskem, zlasti kar se tiče žita, strašno slaba. Pšenice, rži ljudje nijso skoro nič namlatili. Turšico je vihar in dež polomil, če še ajda slabo stori, bode lakota.

Izpred sodišča.

(Dalje.)

Obdolženci: Tone Šajn, Jože Novak, Tomaž Tomšič, Tone Tomšič, Tone Češnik, Jože Šajn, Andrej Knafelc, Jaka Šajn, Tone Kaluža in Andrej Urbančič, priznajo, da se je 23. avg. po póludne v njihovej navzočnosti pri javnem shodu sklenilo, da se bodo zbrali prihodnji dan vsi posestniki iz Knežaka v Mašunu, kjer je graščina Šneperk zidala logarsko hišo, tam vse delavce zapodili in hišo razdžali, in sicer vse to v mnenji, da je kraj, kjer se ta hiša dela, njegov; dalje, da se bo 24. avg. mej 6. in 7. uro zjutraj z zvonom dalo znamenje in bodo potem v Mašun šli, da so se tega z malimi izjemami vsi posestniki iz Knežaka, mej njimi tudi vsi zatoženci, oborožili in na dotični kraj prišli. Od tod se jih je okolo 130 osob, potem ko je Anton Slavec 66 vse imena posestnikov prebral in nenavzočne zaznamoval, ker je bilo določeno, da mora vsak, kdor izostane 5 gl. kazni plačati, podalo naj prvo v Mašun, kjer so silovitosti počenjali in potem proti Vratam, kjer so hoteli neki gozdni pot popraviti. Dalje obstojé ti obdolženci, da so se vsi pri tem udeležili in da so tudi vsi drugi obdolženci pomagali.

Drugi obdolženci pak: Jože Čeligoj, Jaka Slavec, Jože Smrdel, Tone Knafelc, Tone Novak, Andrej Šajn, Janez Šircelj, Miha Fatur, Blaž Šajn, Tone Tomšič, Miha Škrli, Tomaž Šajn, Jože Tomšič, Jože Škrli, Jože Novak, Tomaž Kež, Miha Kež, Tone Šajn, Miha Milavec, Matija Tomažič, Matija Urbančič, Janez Tomšič, Tone Kastelic, Andrej Šajn, Tone Delost, Janez Šajn, Franc Šircelj, Šimen Slavec obstanejo, da so se na dogovorjeno znamenje z zvonom z drugimi Knežani zbrali, in skupno proti Mašunu in Vratam šli, a tajé, da bi bili v Mašunu ter se tu udeležili silovitosti, rekoč, da so šli pri Mašunu naravnost proti Vratam in tam pota popravljali. Ravno tako tudi tajé, da bi se bili pri razdejevanji logarske hiše udeležili.

Tretji obdolženci pak: Janez Novak, Miha Novak, Tomaž Živec, Andrej Zadel, Jakob Šabec, Matevž Fatur, Janez Rovtar, Andrej Milavec, Tone Jenko, Jože Robec in Simon Urbančič priznajo sicer, da so se z drugimi vred zbrali, oborožili in nekoliko časa proti Mašunu šli, pa trdé, da so mej potom zaostali in potem domov šli. Tudi nečejo o dogovoru silovitosti v Mašunu ničesar vedeti.

Četrte vrste obdolženci: Janez Fatur, Jože Novak, Miha Pirec, Simon Tomšič, Janez Šajn, Janez Tomšič, Janez Brumen, Jože Slavec, Gašpar Tomšič, Jakob Češnik, Matija Simončič, Anton Sipec in Peter Tomšič vsa ta dejanja kratko tajé in pravijo, da se

nijso udeležili in o razdejanji ničesar vedeli. A to zagovarjanje se državnemu pravdniku zdi napačno, kajti pravi, da Andrej Knafelc, Tone Šajn, Jože Šajn, Tomaž Tomšič in Anton Česnik pritrjujejo, da so se ti tudi silovitosti v Mašunu udeležili.

To je posnetek tožbe. Iz obravnavanja pred sodiščem, zagovora in sodbe prihodnjič. Omenimo le, da bi ta stvar vsakako morala po postavi se pred porotniki obravnavati. Zakaj se ne?

(Konec prih.)

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Samobor 4. avgusta. Dr. Milan Makanec je ovdje zastupnikom jednoglasno izbran. Živila samosvjest hrvatskoga naroda! Zdravo Slovenci!

Listnica uredništva. N. N. v G. g. — Niti oznanila se ne sprejemajo, ako uredništvo ne vé imena pošiljavčevga in ako ta nij pripravljen zastopati oznanilo pred sodbo. Če torej s pravim imenom ne oglasite se, damo poslani denar za ranjene Hercegovce, ker brezimnih, ne z imeni dokazanih napadov, tudi za denar mej inserati ne tiskamo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožonost, diabet, trganje, šušljanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Uradno naznanilo.

5. avgusta 1875.

Razpisane službe: Mesto zdravnika v Postojni, do 20. avgusta. Prošnje c. kr. postojnskemu okrajnemu glavarstvu. — Na mestnej deški soli v Ljubljani učiteljsko mesto; plača 700 gld. Prošnje do 20. t. m. šolsk. svetu. — Pri c. kr. telegrafnem vodstvu v Trstu služba uradnika v XI. post. razredu in mesto praktikanta, do 20. t. m.

Smrti v Ljubljani

od 29. julija do 2. avgusta:

Eliz. Herman, gostica, 77 l., na pljučnici. — Lucija Ranhardt, 60 l., na jetrnem raku. — A. Herman, udova c. kr. stavb. vodje, 84 l., na pljučnem oslabljenju. — Fr. Merzel, gostac, 60 l., na črevesnem vnetju. — Jarnej Kralj, kurjavca sin, 1 l., na antropiji. — Jov. Pance, dete tisk. sluge, 3 dni, na občne slabosti. — Jov. Jeršek, delavska soproga, 22 l., na jetiki. — Marija Urbinec, črevljarska soproga, 64 l., na želodčnem raku. — Jakob Cimerman, kajžarski sin, 22 l., na možganskem mrtudu. — Mar. Kerne, učiteljsko dete, 9 mes., na glavnej vodenici. — Peregrin Rodé, berač, 59 l., na oslabljenju. — Katra Fürst, beračica, 80 l., vsled poškodovanja. — Ferd. Lenc, dete kondukterja, 9 tednov, na osepnicah. — Jov. Ravnikar, delavska soproga, 30 l., na jetiki. — Ant. Semrov, dvojček, 3 mes., na osepnicah. — Vilib. Bitner, železniški čuvaj, 46 l., na jetiki. — Marija Koprivec, šivilja, 46 l., na pljučnici.

Izdajatelj in urednik Josip Jurcič.

Montona, Istra. Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni. Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Spričevalo št. 76.921. Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter niti ne mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno vedno in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju. Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, šušljanju in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lendí Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih. tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah kakaznicah ali povzetjih.

Deželno gledišče v Ljubljani.

Četrtek 5. avgusta:

Prva velika predstava

slavnoznanе umeteljske družbe

bratov Matula,

ces. ruska in kralj. švedska dvorna umetnika, v svojih dosedaj nedosegljivih produkcijah v modernej salonskej magiji i fiziki.

Non plus ultra
v telovadbi.

Vstopnice se dobivajo prej in zvečer pri kasi.

Kasa se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri.

Nedéljo zadnja predstava z novimi produkcijami.

(267) Brata Matula.

Dunajska borza 4. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74 " 20 "
1860 drž. posojilo	112 " 60 "
Akcije narodne banke	930 " — "
Kreditne akcije	28 " — "
London	111 " 35 "
Napol.	8 " 90 "
C. k. cekini	5 " 25 1/2 "
Srebro	100 " 90 "

Hiša z 2 nadstropjema

in ličnim vrtom je na prodaj v Ljubljani, ročne ulice šte. 112, katera se nahaja v prav dobrem stanu. Pogoji so ugodni. Natančneje pové lastnik

Luka Gradišnik,
na Vranskem pri Celji.

(266—1)

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemienih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—74)

Globusi

sè slovensko terminologijo,

katerih sem uže čez 200 razprodal po Kranjskem, Štajerskem in Goriskem se dobivajo prej meni uže štiri leta. Imajo 8" v premeru in gold. 30 poldnevnik (meridijani) 5 gold. 30 kr., s 1/2 poldnevnik 7 gold., s poldnevnikom in lepim stolom 12 gold. 30 kr.

Janez Giontini,

(262—2)

na velikem trgu hiš. št. 237 v Ljubljani.

Fanta v štacuno

želi sprejeti

Janez Bučar,

kupec v Ljubljani.

(264—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.